บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาท ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ ในแต่ละบทบาทและแต่ละขั้นตอน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ขนาดของโรงพยาบาล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล บรรยากาศองค์การ กับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ ซึ่งมีโรงพยาบาลชุมชนขนาด 10, 30, 60, 90 และ 120 เตียง รวม 127 แห่ง จาก 14 จังหวัด คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ระนอง ภูเก็ต พังงา ตรัง กระบี่ และสตูล รวมประชากรที่สำรวจได้มี 2,675 คน (กองสาธารณสุขฎุมิภาค, 2541)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ จำนวน 348 คน ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยการใช้สูตร ยามาเน (Yamane, 1970 อ้างในประคอง กรรณสูต, 2538: 10)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$ เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05 (α = .05)

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = ประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % (α = .05)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณทั้งหมดเท่ากับ 348 คน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) ทั้งนี้เพราะประชากรพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้นั้น มีโรงพยาบาลชุมชนทั้งหมด 5 ขนาด คือ โรงพยาบาลชุมชนขนาด 10, 30, 60, 90 และ120 เตียง ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง สุ่มมาจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนทั้ง 5 ขนาด และสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดย

2.1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จากโรงพยาบาลชุมชนแต่ละขนาด

แล้วสุ่มเลือกตามขนาดของโรงพยาบาลดังนี้

1. โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 120 เตียง มี 1 โรง ไม่ต้องสุ่ม เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 90 เตียง มี 3 โรง สุ่มเลือกมา 1 โรง
3. โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 60 เตียง มี 12 โรง สุ่มเลือกมา 2 โรง
4. โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง มี 80 โรง สุ่มเลือกมา 8 โรง
5. โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 10 เตียง มี 30 โรง สุ่มเลือกมา 3 โรง

2.2 เมื่อสุ่มโรงพยาบาลชุมชนได้แล้วจำนวน 15 โรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่างจะเป็นพยาบาลวิชาชีพทุกคนในแต่ละ โรงพยาบาลที่สุ่มได้ เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบเอ็มอีคิว ซึ่งผู้วิจัยจะต้องไปเก็บด้วยตนเอง เพื่อความสะดวกและความเป็นไปได้ รวมทั้งให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้

ชื่อจังหวัด	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กระบี่	-	90	-
ชุมพร		328	-
	รพ. ปากน้ำชุมพร (10 เตียง)	-	17
	รพ. ทุ่งตะโก (10 เตียง)	-	10
นครศรีธรรมราช		453	-
	รพ. ทุ่งสง (120 เตียง)	-	55
	รพ. ปากพนัง (30 เตียง)	-	25
	รพ. หัวไทร (30 เตียง)	-	17
พังงา		139	-
ภูเก็ต		53	-
ระนอง		54	-
สุราษฎร์ธานี		325	-
	รพ. กาญจนดิษฐ์ (60 เตียง)	-	23
	รพ. ไชยา (30 เตียง)	-	23
	รพ. คีรีรัฐนิคม (30เตียง)	-	15

ชื่อจังหวัด	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตรัง		175	-
	รพ. ห้วยยอด (60 เตียง)	-	30
	รพ. สิเกา (30 เตียง)	-	15
นราธิวาส		141	-
พัทลุง		229	-
	รพ. ควนขนุน (90 เตียง)	-	45
	รพ. ป่าพะยอม (10 เตียง)	-	17
ปัตตานี		202	-
ยะลา		88	-
สงขลา		300	-
	รพ. เทพา (30 เตียง)	-	19
	รพ. รัตภูมิ (30 เตียง)	-	18
	รพ. ควนเนียง (30 เตียง)	-	19
สตูล		99	-
รวม		2,675	348

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชุด คือ

ชุดที่1 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ผู้วิจัยนำมาจากแบบวัดของ อัมพิกา ผูกพันธ์ (2540) ซึ่งสร้างมาจากแนวคิดของ Rinaldi (1990) มีองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล 7 องค์ประกอบ และของ Schwiger (1993) ซึ่งมี 10 องค์ประกอบ เนื้อหาในแบบวัดที่สร้างขึ้นได้มาจากการสัมภาษณ์แนวลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลมากกว่า 20 ปี ทั้งฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริหารทางการพยาบาล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้

1. ถ้าคุณภาพการพยาบาล นอกจากพยาบาลจะมีความรู้ ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแล้ว พบว่า ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ท่านคิดว่าความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. พฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงองค์ประกอบ ของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ดังกล่าว มีอะไรบ้าง และยกตัวอย่างพฤติกรรมการพยาบาลประกอบ

การตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นผ่าน ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องในการแบ่งองค์ประกอบ ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล โดยเทียบกับ คำจำกัดความ ความครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจนการเรียงลำดับข้อรายการและภาษาที่ใช้ และการทดสอบความเที่ยง ด้วยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายข้อด้วยวิธี Corrected Item Total Correlation เพื่อคัดเลือกข้อรายการที่มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ คือ มากกว่า .20 ขึ้นไป (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ช) แล้วหาค่าความเที่ยง ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยง .97 (n = 30) และค่าความเที่ยง .90 (n = 360)

แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ที่สร้างโดย อัมพิกา ผูกพันธ์ (2540) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ความห่วงใย ความทุ่มเท และความไว้วางใจ มีจำนวนรวม 48 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เลือกตอบมี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุมากที่สุดหรือสม่ำเสมอ
มาก หมายถึง ท่านแสดงพฤตกรรมที่ระบุมากหรือบ่อยครั้ง
ปานกลาง หมายถึง ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุบางครั้ง
น้อย หมายถึง ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุน้อยมากหรือไม่ได้ทำเลย

เกณฑ์การให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ 5 คะแนน
มาก ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
น้อย ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณา โดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลความหมาย
1.00 – 2.33	43 – 111	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลต่ำ

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลความหมาย
2.34 – 3.67	112 – 176	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลปานกลาง
3.68 - 5.00	177–240	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลสูง

ผู้วิจัยนำแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของอัมพิกา ผูกพันธ์ (2540) ไปทดสอบหาค่าความเที่ยง ซ้ำโดยทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ ที่โรงพยาบาลท่าแซะ และโรงพยาบาลปะทิว คำนวณโดยใช้วิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยง .93 ทั้งในช่วงทดลองใช้ (n = 30) และระยะรวบรวมข้อมูลจริง (n =348)

ชุดที่ 2 แบบวัดบรรยากาศองค์การ

แบบวัดบรรยากาศองค์การของขนิษฐา กุลกฤษฎา (2539) เนื้อหาในแบบวัดที่สร้างขึ้นได้มาจากการค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นผ่านความตรงตามเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการพยาบาล ในสถาบันการศึกษา และสถานบริการ จำนวน 10 ท่าน และการทดสอบความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

แบบวัดบรรยากาศองค์การที่สร้างโดยขนิษฐา กุลกฤษฎา (2539) มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างขององค์การ ด้านกระบวนการที่ใช้ในองค์การ ด้านพฤติกรรมของผู้นำ และด้านพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน รวมทั้งหมด 60 ข้อ และข้อความที่เป็นลบ คือ ข้อ 16,28,38,41 และ 42 ตามลำดับ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงมากที่สุดหรือเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอหรือเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงมากหรือเกิดขึ้นบ่อยหรือเห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงปานกลางหรือเกิดขึ้นบางครั้ง หรือเห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงน้อยหรือเกิดขึ้นน้อยหรือเห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่เป็นจริงหรือไม่เกิดขึ้นเลยหรือไม่เห็นด้วย

การให้คะแนนพิจารณาจากข้อความที่เป็นทางบวกหรือทางลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความเป็นบวก (คะแนน)		ข้อความเป็นลบ (คะแนน)	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เห็นด้วย	4	เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3	ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2	ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

การแปลความหมายแบบวัดบรรยากาศองค์การ โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00 – 2.33	คะแนนบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับต่ำ
2.34 – 3.67	คะแนนบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 – 5.00	คะแนนบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับสูง

ผู้วิจัยนำแบบวัดบรรยากาศองค์การของขนิษฐา กุลกฤษฎา (2539) ไปทดสอบหาค่าความเที่ยงซ้ำโดยทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ ที่โรงพยาบาลท่าแซะและโรงพยาบาลปะทิว ได้ค่าความเที่ยง .96 ทั้งในช่วงทดลองใช้ (n = 30) และระยะรวบรวมข้อมูลจริง (n = 348)

ชุดที่ 3 แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยสร้างเองมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสำคัญการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยได้พิจารณาโครงสร้างของแบบสอบมาจาก

- พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540
- ระเบียบข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2530 มากำหนดเป็นกรอบที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

1). บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ

2). บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน

3). บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ

2. สร้างสถานการณ์

2.1 ผู้วิจัยได้สำรวจสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค อุบัติการณ์ สาเหตุเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ โดยการ

สัมภาษณ์แนวลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน

1. พยาบาลวิชาชีพในกองการพยาบาล 1 ท่าน ทั้งนี้เพราะกองการพยาบาล เป็นหน่วยงานที่ดูแลพยาบาลวิชาชีพโดยรวม และผู้ทรงคุณวุฒิท่านนี้สามารถเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ โดยรวม ภายในกรอบนโยบาย และกรอบทรัพยากรของกระทรวงสาธารณสุข

2. แพทย์โรงพยาบาลชุมชน 1 ท่านและหัวหน้างานการพยาบาล 1 ท่าน ทั้งนี้เพราะแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน ทำหน้าที่อยู่ในฝ่ายการบริหาร และร่วมรับผิดชอบงานในกลุ่มงานการพยาบาล ร่วมกับหัวหน้างานการพยาบาลด้วย จึงเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ด้านการบริหารจัดการของทั้งหน่วยงานในภาพรวม ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยกว้าง ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงาน อื่น ๆ ในชุมชนและในจังหวัด ตลอดจนรายละเอียด ที่เกี่ยวกับบทบาทการพยาบาลต่อหน่วยงานอีกด้วย และในส่วนของหัวหน้างานการพยาบาลนั้น จะเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในฐานะผู้รับผิดชอบคุณภาพการบริการ โดยตรงของโรงพยาบาลชุมชน เป็นผู้ที่สามารถให้รายละเอียดในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ในบทบาทต่าง ๆ ได้ทุกบทบาททั้งบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน และบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ

3. หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล 1 ท่าน และหัวหน้าหอผู้ป่วย 2 ท่าน ทั้งนี้เพราะหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลเป็นบุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารงานการบริการพยาบาล งานด้านการบริการพยาบาลให้มีคุณภาพ และงานด้านวิชาการ ในภาพรวมของกลุ่มงานการพยาบาล ในส่วนของหัวหน้าหอผู้ป่วยจะรับผิดชอบงานทั้ง 3 ด้าน เช่นกัน แต่รับผิดชอบในหอผู้ป่วย ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับพยาบาลวิชาชีพในระดับปฏิบัติการ จึงเป็นผู้ที่สามารถให้รายละเอียดในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพทุกบทบาทได้ เป็นการมองบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมที่พยาบาลระดับบริหารมองได้ครอบคลุมขึ้น

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้กำหนด คุณสมบัติของโรงพยาบาลชุมชน ที่เลือกสัมภาษณ์ดังนี้

1. เป็นโรงพยาบาลชุมชนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงพยาบาลชุมชนดีเด่นในภาคใต้
2. ยินดีและให้ความร่วมมือในการทำการวิจัยครั้งนี้

ทั้งนี้เพราะโรงพยาบาลชุมชนดีเด่น บุคลากรในหน่วยงาน ได้ผ่านประสบการณ์และพัฒนาบุคลากรในระดับหนึ่งแล้ว ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความสนใจงานด้านวิชาการเพิ่มขึ้น การให้ความร่วมมือในการทำวิจัยก็จะดีด้วย นอกจากนี้เพื่อที่จะได้สถานการณ์จริง ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพจากพื้นที่จริงมากที่สุด

การสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง มีคำถามหลักในการสัมภาษณ์ คือ

1. ในโรงพยาบาลของท่าน การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการมีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้น

บ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

2. ในโรงพยาบาลของท่านการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน มีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

3. ในโรงพยาบาลของท่านการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ มีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง อย่างเป็นทางการ โดยการติดต่อล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบถึง วัตถุประสงค์ และขอความยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทปด้วย เพราะในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะบันทึกเทป หลังจากสัมภาษณ์เสร็จผู้วิจัย จะกล่าวถึงข้อมูลที่สำคัญ เพื่อการตรวจสอบให้ข้อมูลตรงกับผู้ให้สัมภาษณ์ ในการบันทึกเทปเกิดความผิดพลาดจากเครื่องบันทึกเทป ทำให้ไม่สามารถบันทึกเทปได้ 1 ท่าน ผู้วิจัยจึงจดบันทึกและอ่านทบทวนข้อมูลที่สำคัญ ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบ เพื่อความเข้าใจตรงกัน ในการสัมภาษณ์ใช้เวลา ท่านละประมาณ 45 นาที – 1 ชม. เริ่มสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2541

2.2. ทำ Focus group กับพยาบาลวิชาชีพ 2 กลุ่ม เพื่อหาสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้

การทำ Focus group แม้ว่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมมากในการสถานการณ์ตรวจสอบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจไปพร้อม ๆ กัน แต่การที่จะทำ Focus group กับพยาบาลวิชาชีพในกองการพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้างานการพยาบาล และแพทย์กระทำได้ยาก งานวิจัยนี้จึงทำFocus group เฉพาะกับพยาบาลวิชาชีพจำนวน 16 คน พยาบาลวิชาชีพผู้ร่วมกลุ่ม คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนมากกว่า 3 ปี และปฏิบัติงาน อยู่ในแผนก อุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน งานผู้ป่วยนอก ห้องคลอด ห้องผ่าตัด และผู้ป่วยใน จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม กลุ่มละประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที - 2 ชั่วโมง ในวันที่ 24 - 25 ธันวาคม พ.ศ. 2541 โดยมีคำถามหลักในการสนทนากลุ่มคือ

1.ในโรงพยาบาลของท่าน การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ มีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

2.ในโรงพยาบาลของท่านการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน มีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้น

บ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

3. ในโรงพยาบาลของท่าน การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ มีอุบัติการณ์ใดที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด และอะไรเป็นสาเหตุของปัญหา

4. เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวท่านมีวิธีการตัดสินใจอย่างไร ในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

2.3 หลังจากสัมภาษณ์และทำ focus group แล้วผู้วิจัยได้ถอดเทปและรวบรวมประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่พบบ่อยและ มีความสำคัญในการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ กำหนดเป็นโครงสร้างของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ร่วมกับการศึกษา เอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้อง

2.4 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อการตรวจสอบ

2.5 จากนั้นนำมาสรุปประเด็นแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความตรงในการวิเคราะห์ประเด็น ในแต่ละประเด็น

2.6 ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ โดยคัดเลือกจากสถานการณ์ที่พบบ่อยและมีความสำคัญมาเป็นตัวแทนในการสร้าง ซึ่งมาจากการสัมภาษณ์และการทำ Focus group เพื่อเป็นตัวแทนของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ในการนำมาวัดความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคใต้ จากการสัมภาษณ์และทำ Focus group พบว่า ประเด็นปัญหาในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพพบบ่อยมากที่สุด เรียงลำดับดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริการของพยาบาล
2. ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานจากผู้ร่วมงาน
3. ปัญหาเกี่ยวกับความไม่รอบคอบในการปฏิบัติการพยาบาล

2.7 สร้างสถานการณ์ให้ครอบคลุมการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพทั้ง 3 บทบาท ซึ่งผู้วิจัยสร้างสถานการณ์จำลอง 1 สถานการณ์ จะมีการตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ทั้ง 3 บทบาทรวมกัน ทั้งนี้ เพราะให้เหมือนกับสถานการณ์จริงมากที่สุด จากการไปสัมภาษณ์พบว่าใน 1 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ทั้ง 3 บทบาท จึงนำมาสร้างแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 สถานการณ์ ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 เกี่ยวกับการประสานงานของผู้ร่วมงาน

สถานการณ์ที่ 2 ความไม่รอบคอบในการปฏิบัติการพยาบาล

สถานการณ์ที่ 3 พฤติกรรมการบริการของพยาบาล

2.8 สร้างข้อคำถาม

ผู้วิจัยนำสถานการณ์จำลอง มาสร้างข้อคำถาม โดยออกแบบคำถาม ดังนี้

2.8.1 ข้อคำถามมีลักษณะ เมื่อผู้สอบอ่านสถานการณ์ ที่กำหนดให้แล้ว ผู้สอบต้อง

คิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ โดยใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ การพิจารณาคำตอบจะแสดงถึงความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โดยครอบคลุมกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน และบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ทั้ง 3 บทบาท

2.8.2 เป็นคำถามปลายเปิด คำถามแต่ละข้อ จะเป็นอิสระจากกัน จะต้องไม่ชี้แนะคำตอบข้อที่ถามหรือมีผลต่อคำถามข้อต่อไป

2.8.3 สถานการณ์ที่สร้างขึ้นจะเสนอตามลำดับขั้นตอนโดยจะให้ข้อมูลเป็นตอนๆ แล้วมีคำถามเป็นระยะๆ ว่าถ้าทราบข้อมูลเท่าที่ให้ จะตัดสินใจอย่างไร เพราะเหตุใด ถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติม จะหาข้อมูลมาจากไหนหรือต้องการข้อมูลอะไรเพิ่มเติม หรือจะระบุปัญหานั้นว่าอย่างไร เมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติมสามารถระบุปัญหา/วิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้องมากขึ้นหรือไม่ จะมีแนวทางในการประเมินทางเลือกอย่างไร หรือจะตัดสินใจทำอย่างไร การให้ข้อมูลเป็นระยะ ๆ จะช่วยให้ผู้สอบสามารถคิดพิจารณาให้มีความรอบคอบ สมเหตุสมผลในการหาคำตอบได้เหมาะสมมากขึ้น

2.8.4 จัดรูปแบบของแบบสอบ จะให้ข้อมูลเฉพาะที่กำหนดในแต่ละข้อในหน้านั้นเพื่อตอบคำถาม โดยไม่ให้เปิดดูข้อมูลในหน้าต่อไปหรือย้อนกลับไปอ่านหรือแก้คำตอบของข้อที่ตอบแล้ว

จากสถานการณ์จำลองทั้ง 3 สถานการณ์ ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามขึ้นดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 มีจำนวนคำถาม 7 ข้อ

สถานการณ์ที่ 2 มีจำนวนคำถาม 10 ข้อ

สถานการณ์ที่ 3 มีจำนวนคำถาม 7 ข้อ

รวมข้อคำถามทั้งหมดเท่ากับ 24 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ Feletti (1980 อ้างถึงในอาภรณ์ ชูควง, 2535: 48) กำหนดไว้ว่า จำนวนข้อสอบ เอ็ม อี คิว ที่เหมาะสมควรมีประมาณ 5-35 ข้อคำถาม และข้อคำถามทั้ง 24 ข้อ นั้นวัดขั้นตอนความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ (ดังตารางที่ 2)

2.9 เมื่อสร้างสถานการณ์และข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบสอบเอ็มอีคิว อาจารย์แนะนำให้ปรับปรุงข้อคำถามใหม่ ในบางข้อ และการให้ข้อมูล ในแต่ละหน้า

2.10 เมื่อปรับปรุงแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก่อนที่นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

ตารางที่ 2 ข้อคำถามและแสดงจำนวนรวมของข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามขั้นตอนในการตัดสินใจและตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ขั้นตอนการตัดสินใจ	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ (ข้อที่)	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน (ข้อที่)	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ (ข้อที่)	รวม
การระบุปัญหา	2.1,2.3	1.1,3.1,3.4	1.5,3.3	7
การค้นหาทางเลือก	1.3,2.2,2.4,2.9	1.2,2.6,3.5	1.4,2.8,3.2	10
การประเมินทางเลือก	1.6	2.7	3.6	3
การตัดสินใจเลือกทางเลือก	1.7,2.10	2.5	3.7	4
รวม	9	8	7	24

การตรวจสอบคุณภาพในด้านความตรงของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

1. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

หลังจากผู้วิจัยสร้างแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งที่ประกอบด้วย สถานการณ์จำลอง ตามกรอบประเด็นความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และข้อคำถามตามขั้นตอนการตัดสินใจครอบคลุม 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขซึ่งผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และดำเนินการแก้ไขในเรื่องการใช้ภาษาที่กระชับและเหมาะสม รวมทั้งการเขียนกรอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดน้ำหนักคะแนนของขั้นตอน การตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนและน้ำหนักคะแนนของบทบาทของพยาบาลวิชาชีพแต่ละบทบาทด้วย เพื่อตรวจสอบความตรงของการให้น้ำหนักคะแนน จากแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จากการสร้างของผู้วิจัย จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้นำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โครงร่างวิทยานิพนธ์ ฉบับย่อ 1 ฉบับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ตามรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล 4 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสร้างแบบสอบเอ็มอีคิว 1 ท่าน

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแล้ว ให้ปรับแก้การให้น้ำหนักคะแนนในขั้นของการค้นหาทางเลือกให้เพิ่มขึ้น และคะแนนความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการให้เพิ่มขึ้น โดยสรุปน้ำหนักคะแนนเป็น ดังนี้ บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการร้อยละ 40 บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงานร้อยละ 30 และบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพร้อยละ 30 ส่วนการให้น้ำหนักคะแนนขั้นตอนการตัดสินใจในแต่ละขั้น คือ การระบุปัญหาร้อยละ 30 การค้นหาทางเลือกร้อยละ 40 การประเมินทางเลือกร้อยละ 15 และการตัดสินใจเลือกทางเลือกร้อยละ 15

ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับน้ำหนักคะแนน ดังนี้

1. ให้เพิ่มข้อคำถามในสถานการณ์ที่ 1 เป็นข้อ 1.8 วัดการค้นหาทางเลือก
2. ให้ตัดคำถามข้อ 2.5 และข้อ 2.6 ออก เพราะวัดบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงานซ้ำกัน
3. ให้เพิ่มข้อคำถามในสถานการณ์ที่ 3 อีก 1 ข้อ เป็นข้อที่ 3.8 วัดการค้นหาทางเลือกและได้เปิดโอกาสให้คิดอย่างอิสระ

2. ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือซึ่งเป็น แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ได้นำเครื่องมือที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและภาษา จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายนามในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ พิจารณาสำนวณภาษา ตลอดจนเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ความเห็นตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ 80 % คือ 4 ใน 5 คน ซึ่งหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ให้ปรับปรุงภาษาให้กระชับชัดเจนขึ้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสื่อความหมายตรงกับความต้องการ
2. ข้อคำถามในสถานการณ์ที่ 1 ข้อ 1.2 ให้เขียนแยกจากข้อ 1.3 และ 1.4 โดยให้ 1.3, 1.4 เขียนในอีกหน้าหนึ่ง
3. คำถามข้อ 2.4 และ 2.5 ให้เขียนแยกกันคนละหน้า
4. เปลี่ยนข้อคำถามในข้อ 2.10 เดิมให้มีความครอบคลุม และกระชับขึ้น

หลังจากได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบสอบเอ็มอีคิว ได้แนะนำรวมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม

ภาษาที่ใช้ การให้ข้อมูลในแต่ละสถานการณ์ ของหน้าคำถาม เพื่อให้แบบสอบมีความชัดเจน กระชับ สื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ เมื่อปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน (รายนามภาคผนวก ข) เพื่อสร้างโมเดลคำตอบต่อไป

การสร้างโมเดลคำตอบ การกำหนดน้ำหนักคะแนน และเวลาที่ควรใช้ในการทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

ผู้วิจัยนำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล ทั้งด้านการสอนเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ การบริหารการพยาบาล และการปฏิบัติการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งในด้านการปฏิบัติการพยาบาลจะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ให้ทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ เหมือนกับอยู่ในสถานการณ์นั้นจริง เพื่อนำคำตอบมาสร้างโมเดลคำตอบ รวมทั้งการหาเวลาที่เหมาะสมในการตอบแบบสอบแต่ละข้อคำถาม จากนั้นทำการรวบรวมคำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน เมื่อครบแล้ว ผู้วิจัยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน มาร่วมประชุมเพื่อสร้างโมเดลคำตอบ และกำหนดน้ำหนักคะแนนของข้อคำถาม

ผู้วิจัยจัดประชุม เพื่อสร้างโมเดลคำตอบขึ้นในวันจันทร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 เวลา 08.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุม 8 ท่าน ในการประชุมผู้วิจัยได้รวบรวมคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดมาจัดพิมพ์ไว้ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเลือกเป็นโมเดลคำตอบ คำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยทุกท่าน ก็จะเลือกคำตอบนั้นไว้ ส่วนคำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นไม่ตรงกัน ก็จะนำมาอภิปราย เพื่อการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้งไป ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ปรับเปลี่ยนประโยคคำถามในบางข้อ เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น ได้แก่ สถานการณ์ที่ 1 ข้อ 1.1

สถานการณ์ที่ 2 ข้อ 2.6

ซึ่งในการแก้ไขไม่ทำให้ขาดความตรงตามเนื้อหาหรือโครงสร้าง ในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพเปลี่ยนไป แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ชุดนี้ มีข้อคำถาม 24 ข้อ

เวลาที่ควรใช้ในการตอบข้อคำถามแต่ละข้อ ผู้วิจัยนำเวลาของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านที่ใช้ขณะที่ให้ทำโมเดลคำตอบมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อหาเวลาที่เหมาะสมสำหรับพยาบาลวิชาชีพผู้ที่จะทำ

แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทการพยาบาลชุดนี้ และได้ปรับปรุงเวลาให้มากขึ้นอีก 30% ตามแนวความคิดของมหาวิทยาลัยนิวคาสเซิล และเวลาที่กำหนดให้ทำแต่ละข้อนั้นที่แปรผัน อยู่ในเกณฑ์เดียวกับ แบบสอบเอ็มอีคิว ของมหาวิทยาลัยนิวคาสเซิล คือ 2 – 20 นาที (Feletti and Smith 1986 อ้างถึงในอาภรณ์ ชูดวง, 2535: 61) เมื่อคิดรวมทั้ง 3 สถานการณ์ จำนวน 24 ข้อ ใช้เวลาทั้งหมด 1 ชั่วโมง 15 นาที (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3)

การกำหนดน้ำหนักคะแนน

จากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ลงมติเลือกวิธีการกำหนดน้ำหนักคะแนน ของแต่ละข้อคำตอบจากมากไปหาน้อย คำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิตอบมาก ก็ให้น้ำหนักคะแนนมาก คำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิตอบน้อยก็ให้น้ำหนักคะแนนน้อย (Knox 1975 อ้างถึงในพวงแก้ว ปุณยกนก, 2531: 24) นอกจากนี้ บางข้อก็ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ฉะนั้นคะแนนแต่ละข้อ จึงมีคะแนนไม่เท่ากัน (ดังแสดงในตารางที่ 3)

การกำหนดเกณฑ์ผ่านของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ลงมติให้ผู้ที่ได้คะแนนผ่านในการทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จะต้องทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ทั้งฉบับได้คะแนนร้อยละ 50 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ และการจัดระดับคะแนนความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4 และ 5)

ตารางที่ 3 เวลาเฉลี่ยที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ในการทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และเวลาที่ปรับแล้ว เพื่อความเหมาะสมในการทำแบบสอบ

สถานการณ์ที่	ข้อที่	เวลาเฉลี่ยที่ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ (นาที)	เวลาที่ปรับแล้วโดยใช้เวลาเพิ่มขึ้น 30 %	คะแนน	รวม
1.	1.1	2.8	4	3	
	1.2	3.1	4	4	
	1.3	2.9	4	3	
	1.4	2.9	4	3	
	1.5	1.9	3	5	
	1.6	3.2	4	3	
	1.7	2.8	4	6	
	1.8	2.9	4	3	30 คะแนน
2.	2.1	2.1	3	3	
	2.2	1.8	3	3	
	2.3	2.3	3	5	
	2.4	2.4	3	2	
	2.5	2.1	3	2	
	2.6	3.2	4	4	
	2.7	1.7	2	6	
	2.8	1.4	2	6	31 คะแนน
3.	3.1	1.5	2	3	
	3.2	1.5	2	3	
	3.3	1.3	2	4	
	3.4	2.4	3	2	
	3.5	1.9	3	3	
	3.6	2.2	3	3	
	3.7	2.1	3	2	
	3.8	2.3	3	2	22 คะแนน
รวม	24 ข้อ	54.7	75		83 คะแนน

ตารางที่ 4 การกำหนดคะแนนของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามขั้นตอนในการตัดสินใจ และการแปลความหมาย

คะแนนที่ทำได้ (ร้อยละ)	คะแนนที่ทำได้ (คะแนนดิบ)					การแปลความหมาย
	รวมทุกด้าน	การระบุปัญหา	การค้นหาทางเลือก	การประเมินทางเลือก	การตัดสินใจเลือก	
1 – 25	1 - 19.5	1 - 5.25	1 - 8.5	1 – 3	1 - 2.5	การตัดสินใจอยู่ในระดับต้องปรับปรุง (ต่ำมาก)
26 – 50	19.25-38.5	5.26 - 10.5	8.51 - 17	3.1 - 6	2.51 – 5	การตัดสินใจอยู่ในระดับต่ำ
51 – 75	38.51-57.75	10.51-15.75	17.1 - 25.5	6.1 - 9	5.1 - 7.5	การตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง
76 – 85	57.76-67.35	15.26-18.15	25.51-29.75	9.10-10.55	7.51-8.75	การตัดสินใจอยู่ในระดับดี
85 – 100	67.36-77	18.16-21	29.76-34	10.56-12	8.76-10	การตัดสินใจอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเต็ม	77	21	34	12	10	

ตารางที่ 5 การกำหนดคะแนนของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชีพ จำแนกตามความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ แต่ละบทบาทและการแปลความหมาย

คะแนนที่ทำได้ (ร้อยละ)	คะแนนที่ทำได้ (คะแนนดิบ)			การแปลความหมาย
	บทบาทต่อผู้ใช้บริการ	บทบาทต่อหน่วยงาน	บทบาทต่อวิชาชีพ	
1 – 25	1 - 7.5	1 – 6	1 - 5.75	การตัดสินใจอยู่ในระดับต้องปรับปรุง (ต่ำมาก)
26 – 50	7.51 – 15	6.5 – 9	5.76 - 11.5	การตัดสินใจอยู่ในระดับต่ำ
51 – 75	15 - 22.5	9.5 – 18	11.51 - 17.25	การตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง
76 – 85	22.51 – 26.25	18.51 – 21.25	17.26 – 20.15	การตัดสินใจอยู่ในระดับดี
86 - 100	26.26 – 30	21.26 - 24	20.15 – 23	การตัดสินใจอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเต็ม	30	24	23	

การกำหนดรูปแบบของแบบสอบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จากพวงแก้ว ปุณยกนก (2531: 31-32) อาภรณ์ ชูดวง (2535: 53-56), ธัสมน นามวงษ์ (2540: 113-114) ผู้วิจัยนำแนวคิดเหล่านั้นมาสร้างเป็นรูปแบบของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาล ดังนี้

1. พิมพ์แบบสอบ แต่ละแผ่น ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย คำแนะนำในการทำแบบสอบ มุมบนด้านซ้าย ส่วนเวลาที่ใช้

โดยประมาณและเวลาสะสมในการทำแบบสอบ มุมบนด้านขวา

ส่วนที่ 2 ข้อความที่เป็นสถานการณ์

ส่วนที่ 3 คำถาม

ส่วนที่ 4 ส่วนที่จัดไว้ให้ผู้สอบเขียนตอบ

2. พิมพ์แบบสอบ โดยแยกแต่ละสถานการณ์ลงในกระดาษ A4 สถานการณ์ละสี เพื่อให้แบบสอบมีขนาดกระทัดรัด แจกแบบสอบง่าย และผู้สอบทำแบบสอบได้สะดวกไม่เกะกะรุงรัง ในแต่ละสถานการณ์กำหนดสี ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 พิมพ์ด้วยกระดาษสีเขียว จำนวน 6 แผ่น

สถานการณ์ที่ 2 พิมพ์ด้วยกระดาษสีขาว จำนวน 6 แผ่น

สถานการณ์ที่ 3 พิมพ์ด้วยกระดาษสีชมพู จำนวน 5 แผ่น

รวมแบบสอบทั้งฉบับ 17 แผ่น

3. จัดเรียงหน้าของแบบสอบ จัดเรียงตามสถานการณ์จากหน้าที่ 1 ถึงหน้าที่ 17

4. แบบสอบ 1 ชุด จัดใส่ซองกระดาษสีน้ำตาล ขนาด 9″ × 12″ ตัดซองให้เหลือความสูงจากก้นซองถึงปากซอง ในระดับเดียวกับคำแนะนำ เพื่อให้ซองสีน้ำตาลปิดข้อมูลปิดข้อมูลสถานการณ์และเพื่อง่ายต่อการอ่าน ให้เห็นแต่ละส่วนคำแนะนำ เวลาที่ใช้ เวลาที่สะสม หน้าซองสีน้ำตาลนี้ปะ ด้วยกระดาษสีขาวพิมพ์คำแนะนำ ในการทำแบบสอบ

5. เตรียมซองสำหรับบรรจุข้อสอบที่ทำเสร็จแล้ว โดยใช้ซองสีน้ำตาลขนาด 9″× 12″ ให้ผู้สอบใส่กระดาษคำตอบที่ทำเสร็จแล้วทีละแผ่นโดยเรียงหน้าลำดับ เพื่อป้องกันการย้อนกลับมาทำข้อเดิมที่ทำไปแล้ว และในการทำให้ดึงแบบสอบออกจากซองมาทำทีละ 1 แผ่น ห้ามดึงออกมาทั้งหมดเพื่อป้องกันมิให้ผู้สอบพลิกดูหน้าถัดไปก่อน

การพัฒนาแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

ผู้วิจัยนำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้แล้วมาศึกษาการบริหารเครื่องมือเพื่อให้มีคุณภาพในการใช้ โดยการทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลท่าแซะ จำนวน 15 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลปะทิวจำนวน 15 ท่าน ในวันที่ 15 – 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 เวลา 13.00 – 15.00 น. ได้จับเวลาในการทำแบบสอบ พบว่า พยาบาลวิชาชีพคนแรกที่ทำเสร็จใช้เวลา 45 นาที และคนสุดท้ายทำเสร็จใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที หลังจากทุกคนทำเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการทำแบบสอบความสามารถในการตัดสินปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ดังนี้ ผลที่ได้รับ

1. เป็นข้อสอบที่กระตุ้นให้เกิดความคิดรอบคอบและเป็นการใช้ความสามารถของตนเอง

อย่างเต็มที่

2. ทำให้ได้ความรู้ที่หลากหลายในการที่คิดเพื่อจะตอบคำถาม

3. ทำให้มีมุมมองในการมองปัญหาที่ครอบคลุมขึ้น

4. แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ การให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อยๆ เป็นการตรวจสอบความคิดของตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อคำถามมีจำนวนข้อมากเกินไปใช้เวลาในการทำนานทำให้สมาธิลดลงในข้อหลังๆ

การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลท่าแซะ และโรงพยาบาลปะทิว จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach 'alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125-126)

ตารางที่ 6 ค่าความเที่ยงของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ	
	ทดสอบใช้ (n = 30)	รวบรวมข้อมูล (n = 348)
ชุดที่ 3 แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ	.62	.71

คะแนนที่ได้จากการทำ แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 30 คน เป็นแบบสอบที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด ได้ผลดังนี้

คะแนนเต็มทั้งหมด 83 คะแนน

คะแนนอยู่ในช่วง 25 – 49 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 36.73 คะแนน

เกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 คือ 41.5 คะแนน

มีผู้ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 คน

เมื่อนำแบบสอบชุดนี้มาหาค่าดัชนีความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้สูตรแบบไบซีเรียล (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 131) ได้ค่าดัชนีความยาก (p) = .459

จากการทดลองหาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบนี้ จากการพิจารณาถึงเวลาที่ใช้ ข้อเสนอแนะของผู้สอบ และได้ปรับลดข้อคำถาม ที่มีค่าอำนาจจำแนกติดลบออก ซึ่งการปรับลดจำนวนข้อไม่ทำให้โครงสร้างของแบบสอบเปลี่ยนแปลง

หลังจากปรับจำนวนข้อ ในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ เป็น 22 ข้อ โดยตัดข้อ 3.2 และ 3.5 ในสถานการณ์ที่ 3 ออก ซึ่งตามการทดลองใช้เครื่องมือ ผู้สอบใช้เวลาในการทำ 1 ชั่งโมง 15 นาที แต่เนื่องจากการปรับลดข้อคำถามลงทำให้เวลาที่ใช้ลดลงเหลือ 1 ชั่วโมง 7 นาที (ตามตารางที่ 7)

โดยสรุป แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบตั้งแต่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ถึง 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 รวม 14 สัปดาห์

ตารางที่ 7 จำนวนข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และการกำหนดน้ำหนักคะแนน

สถานการณ์ที่	ข้อที่	น้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ
1.	1	3
	2	4
	3	3
	4	3
	5	5
	6	3
	7	6
	8	2
2.	1	3
	2	3
	3	5
	4	2
	5	2
	6	4
	7	6
	8	6
3.	1	3
	2	4
	3	2
	4	3
	5	2
	6	2
รวม	22 ข้อ	77 คะแนน

จากน้ำหนักคะแนนของโมเดลคำตอบที่ปรับลดจำนวนข้อ ในโครงสร้างเดิม สามารถนำมาสรุปเป็นคะแนนของแต่ละบทบาท และแต่ละขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพได้ (ดังแสดงในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 โครงสร้างของข้อคำถามในแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ แต่ละบทบาท และแต่ละขั้นตอนของการตัดสินใจ ในแต่ละสถานการณ์

บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ขั้นตอนการตัดสินใจ	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ (ข้อที่)	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงาน (ข้อที่)	บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ (ข้อที่)
การระบุปัญหา	2.1,2.3 (8)	1.1,3.1,3.3 (8)	1.5 (5)
การค้นหาทางเลือก	1.3,1.8,2.2,2.4,3.6(13)	1.2,2.6 (8)	1.4,2.8,3.2 (13)
การประเมินทางเลือก	1.6 (3)	2.7 (6)	3.4 (3)
การตัดสินใจเลือกทางเลือก	1.7 (6)	2.5(2)	3.5 (2)
รวม	9 (30)	7 (24)	6 (23)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการประสานงานในระดับผู้บริหาร

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล พร้อมทั้งเขียนอธิบายถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และแนบแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยไปด้วย ซึ่งในแผนนั้นจะเป็นหมายกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลได้ทราบแผนล่วงหน้า พร้อมทั้งจะได้มีการชี้แจงและประสานงานล่วงหน้าทางโทรศัพท์ก่อนแล้ว

3. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ กับหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ล่วงหน้า 1 – 2 วัน ก่อนที่ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลโรงพยาบาลนั้น ๆ เพื่อการตรวจสอบความพร้อมและจะได้ชี้แจงรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

4. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. เมื่อผู้วิจัยเดินทางไปถึงโรงพยาบาลนั้น ๆ แล้ว จะไปติดต่อประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพที่รับผิดชอบ ด้านวิชาการของโรงพยาบาล เพื่อสอบถาม

สถานที่ และเวลานัดหมายกับพยาบาลวิชาชีพไว้

6. เมื่อพยาบาลวิชาชีพมาพร้อมกันในห้องประชุม ผู้วิจัยจะแนะนำตนเองและขอความร่วมมือในการทำแบบสอบ พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการทำแบบสอบ

7. หลังจากอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จะให้ผู้สอบอ่านคำอธิบายวิธีการทำแบบสอบที่ปิดไว้หน้าซองของแบบสอบ แล้วให้ผู้สอบซักถามข้อสงสัย เมื่อไม่มีผู้ใดซักถาม ก็ให้ทุกคนลงมือทำแบบสอบพร้อมกัน

8. ถ้าพยาบาลวิชาชีพคนใดที่ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ด้วยตนเอง ซึ่งมี ดังนี้ โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร 2 คน โรงพยาบาลทุ่งตะโก 1 คน โรงพยาบาลทุ่งสง 5 คน โรงพยาบาลปากพนัง 2 คน โรงพยาบาลหัวไทร 1 คน โรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ 1 คน โรงพยาบาลไชยา 2 คน โรงพยาบาลคีรีรัฐนิคม 1 คน โรงพยาบาลห้วยยอด 4 คน โรงพยาบาลเทพา 2 คน และโรงพยาบาลรัตภูมิ 1 คน รวม 22 คน ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือจากหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพที่รับผิดชอบด้านวิชาการของโรงพยาบาล ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงในการที่จะอธิบายและทำความเข้าใจถึงวิธีการทำแบบสอบ กับผู้ช่วยรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งมีความเข้าใจตรงกันและชัดเจน

9. ส่วนแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และแบบวัดบรรยากาศองค์การ จะเก็บควบคู่ไปกับแบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งจะให้ทำหลังจากทำ แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพเสร็จ และรวบรวมเก็บพร้อมกัน

10. ได้แบบสอบความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพกลับคืนมา 348 ชุด แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และแบบวัดบรรยากาศองค์การ กลับคืนมา 348 ชุด คิดเป็น 100 %

โดยสรุปผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ถึงวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2542 มีการตรวจสอบข้อมูลโดยผู้วิจัย จะตรวจสอบทันทีหลังจากได้รับแบบสอบ ในแต่ละโรงพยาบาล ถ้ามีข้อบกพร่องก็ให้แก้ไข ในส่วนที่ผู้วิจัยไม่สามารถรวบรวมได้ด้วยตนเอง ก็ได้อธิบาย และบอกวิธีการตรวจสอบให้ผู้ช่วยรวบรวมข้อมูลทราบและช่วยตรวจสอบด้วย จากการตรวจสอบของผู้วิจัย พบว่าแบบสออบทุกชุดมีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์ และขนาดของโรงพยาบาล นำมาแจกแจงในรูปความถี่ คำนวณเป็นค่าร้อยละ

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ในแต่ละบทบาท แต่ละขั้นตอนการตัดสินใจ จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดของโรงพยาบาล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

3. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ความห่วงใย ความทุ่มเท และความไว้วางใจ การรับรู้บรรยากาศองค์การ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างขององค์การ กระบวนการที่ใช้ในองค์การ พฤติกรรมของผู้นำ และพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน กับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ทั้ง 4 ขั้นตอน 3 บทบาท ได้แก่ การระบุปัญหา การค้นหาทางเลือก การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกทางเลือก บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ใช้บริการ บทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อหน่วยงานและบทบาทของพยาบาลวิชาชีพต่อวิชาชีพ

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ กับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และบรรยากาศองค์การ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of Correlation) ดังนี้

4.1 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรพยากรณ์ (Inter – Correlation Coefficient) และระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (r) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 144 – 145) โดยแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีเกณฑ์กว้าง ๆ ดังนี้

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .8 ขึ้นไป มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .6 - .8 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .4 - .6 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .2 - .4 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .2 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการทดสอบค่าที

4.3 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหูคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์

4.4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหูคูณ

4.5 ทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มตัวพยากรณ์ทีละตัว โดยการทดสอบสถิติส่วนรวมเอฟ (F – test)

4.6 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

4.7 หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสมการพยากรณ์

4.8 สร้างสมการพยากรณ์ตัวแปร ด้วยกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ คือ บังคับตัวแปรให้เข้าทุกตัว (Enter Technique)

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ โดยการกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05